

107519- Sbo-school mag leerling vanwege gedragsproblemen verwijderen.

ADVIES

in het geding tussen:

de heer A, wonende te B, verzoeker

en

de Stichting C, gevestigd te D, het bevoegd gezag van de school voor speciaal basisonderwijs E te D, verweerder

gemachtigde: de heer mr. F. Janssen

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 2 januari 2017, aangevuld op 23 januari 2017, heeft verzoeker aan de Commissie een geschil voorgelegd over de beslissing van verweerder van 23 december 2017 om op 23 januari 2017 over te gaan tot verwijdering van A wanneer hij per die datum niet bij de school voor speciaal onderwijs F is geplaatst.

Verweerder heeft op 18 januari 2017 een verweerschrift ingediend, aangevuld op 24 januari 2017. Op 18 januari 2017 heeft het Samenwerkingsverband G informatie verstrekt.

De mondelinge behandeling van het geschil vond plaats op 26 januari 2017 te Utrecht.

Verzoeker was ter zitting aanwezig en werd vergezeld door mevrouw H, moeder van J.

Namens verweerder waren aanwezig ter zitting K, directeur L, de heer M, schoolpsycholoog en N, ambtelijk secretaris College van Bestuur, daartoe bijgestaan door de gemachtigde.

Namens het voornoemd samenwerkingsverband was ter zitting aanwezig M, coördinator a.i.

2. DE FEITEN

1. Verzoeker is de vader van J. J is geboren op 24 november 2006.
2. Sinds 8 oktober 2014 volgt J onderwijs op sbo-school E te D (verder: de school). Daarvoor volgde hij regulier basisonderwijs.
3. J is bekend met ADD (diagnose september 2014) en dyslexie (vastgesteld in januari 2015).
4. Medio juni 2016 ontdekte J dat zijn moeder, de ex-partner van verzoeker, een relatie had gehad met zijn toenmalige leerkracht. Deze leerkracht keerde na de junivakantie 2016 niet meer terug op school.
5. Vanaf 29 september 2016 is de school gestart met één-op-één-begeleiding van J buiten de klas.
6. Op 6 oktober 2016 vond een gesprek plaats tussen J, zijn ouders en de GGD-arts. In dit gesprek heeft de GGD-arts geadviseerd om J aan te melden bij een systeemonderzoeker. Dit onderzoek heeft uiteindelijk niet plaatsgevonden.

7. Op 14 oktober 2016 vond een incident plaats waarbij J tijdens de pauze een steen naar een andere leerling gooide en een andere leerling fysiek aanviel.
8. Op 17 oktober 2016 vond een gesprek plaats omdat de school voornemens was om J te schorsen daar hij op 14 oktober 2016 een steen naar een leerling had gegooid, een leerling had aangevallen en instructies van de leerkracht niet had opgevolgd. Bij dit gesprek waren aanwezig de ouders van J, de schoolleiding en de ambtelijk secretaris van het schoolbestuur. Op 18 oktober 2016 is J voor de duur van een week geschorst.
9. Op 15 november 2016 vond een gesprek plaats tussen de ouders van J, twee personen van P (wijkteam), de leerplichtambtenaar, de GGD arts, de directeur van de school, de voorzitter en de ambtelijk secretaris van het schoolbestuur. In dit gesprek heeft de school aan de ouders van J meegedeeld dat de school handelingsverlegen is ten aanzien van de begeleiding en ondersteuning van J.
10. Op 18 november 2016 heeft verweerder J voor een periode van minimaal drie weken de toegang tot de school ontzegt omdat de school handelingsverlegen was en in deze periode op zoek wilde gaan naar een alternatieve oplossing voor een betere onderwijssetting.
11. Op 24 november 2016 heeft de schoolpsycholoog de school geadviseerd voor J een toelaatbaarheidsverklaring speciaal onderwijs (so) aan te vragen.
12. Op 13 december 2016 hebben de ouders van J bezwaar gemaakt bij verweerder tegen het besluit van 18 november 2016 om J de toegang tot de school te ontzeggen.
13. Op 22 december 2016 vond een gesprek plaats tussen ouders en onder meer de voorzitter van het schoolbestuur. Dit gesprek is bij brief van 23 december 2016 bevestigd. In de brief deelde verweerder mee dat, nu de ouders J hebben aangemeld bij so-school F, de verwijderingsprocedure niet wordt voortgezet. Mocht op 23 januari 2017 de plaatsing van J nog niet definitief zijn, dan zal alsnog tot definitieve verwijdering worden overgegaan, aldus de brief.
14. Op 2 januari 2017 hebben de ouders van J een bezwaarschrift bij het schoolbestuur ingediend tegen de voorwaardelijke verwijdering, zoals verwoord in de brief van verweerder van 23 december 2016.
15. Tot 16 januari 2017 heeft J via verweerder dagbesteding gevolgd bij R, verbonden aan F en is op die manier voorzien van onderwijs.
16. Op 16 januari 2017 is J gestart met een proefplaatsing op S, een sbo.
17. Ten tijde van de zitting heeft verweerder nog geen definitief verwijderingsbesluit genomen.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt verzoeker

Op het moment dat het verzoek bij de Commissie werd ingediend, zagen verzoeker en de moeder van J zich genoodzaakt om J aan te melden bij so F ondanks dat zij deze school niet passend vinden. Er was toen echter nog geen andere school in beeld, en verzoeker wilde voorkomen dat J langere tijd thuis kwam te zitten. Dit neemt niet weg dat het vinden van een andere school tot de zorgplicht van verweerder behoort. Verzoeker kan zich niet vinden in het verwijderingsbesluit, mede omdat verweerder J onvoldoende begeleiding heeft geboden. Omdat het nog onzeker is of de proefplaatsing zal leiden tot inschrijving van J op de andere sbo-school, heeft verzoeker belang bij een advies van de Commissie.

Op de basisschool had J wat gedragsproblemen, maar die kwamen voornamelijk voort uit het feit dat er een aantal keer van groep is gewisseld en er sprake was van een moeilijke thuissituatie. De reden om J over te laten stappen naar het sbo, was zijn leerachterstand als gevolg van de ernstige enkelvoudige dyslexie en zijn ADD. Er waren, anders dan verweerder doet voorkomen, geen gedragsindicaties.

Op de sbo-school ging het goed, mede dankzij de goede klik die J had met zijn leerkracht. Echter, nadat J in juni 2016 ontdekte dat zijn moeder heimelijk een relatie had gehad met zijn leerkracht en die na de junivakantie niet meer terugkeerde op school, veranderde zijn gedrag. J voelde zich ervoor verantwoordelijk dat de leerkracht niet meer op school werkzaam was. Een gesprek hierover tussen J en de leerkracht had hem kunnen helpen bij de verwerking maar de school heeft hier niet aan willen meewerken. De school heeft dan ook onvoldoende ingespeeld op de gevolgen voor J van de relatie tussen zijn moeder en de leerkracht. In plaats van daar ondersteuning op in te zetten, heeft de school J afgezonderd van de klas. J heeft rust en structuur nodig, maar dat heeft hij na juni 2016 niet op school gekregen. Hij zat steeds wisselend bij de directeur en een leerkracht en bij het minste of geringste volgde straf of een time-out. Dit werkte averechts en had een escalierend effect.

De incidenten waar J bij betrokken was, hebben zich pas na het bekend worden van de relatie voorgedaan. Sommige incidenten zijn door verweerder te zwaar aangezet, zo heeft J niet met een mesje een steekbeweging gemaakt maar met een kiwilepeltje. Bovendien is J door een vervangende leerkracht zodanig stevig vastgepakt dat hij blauwe plekken en pijn had.

Verweerder heeft niet aangekondigd dat de schorsing was opgelegd in afwachting van een voorgenomen verwijdering. Aan verzoeker was meegedeeld dat het een rustperiode betrof. Tot het gesprek van 22 december 2016 verkeerde verzoeker dan ook in de veronderstelling dat J na de betreffende periode weer kon terugkeren op school.

So-school F is niet passend. Enerzijds omdat het gedrag van J niet zodanig is dat hij structureel is aangewezen op so. Anderzijds omdat F in een gesprek aangaf dat ze niet wisten of ze voldoende ondersteuning konden bieden voor deze vorm van dyslexie en J wat dat betreft een experiment zou zijn. Daarbij geldt dat wanneer J onvoldoende wordt uitgedaagd en er onvoldoende tegemoet

wordt gekomen aan zijn dyslexie, zijn gedrag erger wordt en hij ander (slecht) gedrag gaat kopiëren.

Standpunt verweerder

Verzoeker heeft geen processueel belang meer bij een advies van de Commissie omdat beide ouders geen terugkeer meer wensen van J naar de school. Voorts is nog geen sprake van definitieve verwijdering. Pas als door verzoeker en de moeder van J niet wordt overgegaan tot inschrijving op een andere (passende) school, dan gaat verweerder over tot definitieve verwijdering van J.

Tot mei/juni 2016 ging het goed met J op school. Dit neemt niet weg dat de gedragsproblematiek die J op de basisschool had laten zien ook soms zichtbaar was op school. Uit de schooljournals blijkt dat hij oppositioneel gedrag kon vertonen en dat ook een keer de vraag werd gesteld of J voldoende op zijn plek was binnen het sbo. Dit alles was niet zodanig dat de veiligheid in het geding was. Zijn gedrag werd erger vanaf mei/juni 2016 en vanaf toen ontstonden er incidenten. Daarom heeft de school J buiten de groep onderwijs gegeven. Het schooljaar 2016-2017 is hij weer in de groep gestart, maar al vrij snel ging het mis.

De grondslag voor de verwijdering is dat de school handelingsverlegen is in de ondersteuning van J en de veiligheid van hemzelf en andere leerlingen en personeel in het geding is. De school ziet geen mogelijkheden meer om binnen de setting van de school nog te komen tot een substantiële gedragsverandering en reducering van het grensoverschrijdend gedrag.

Het gedrag dat J liet zien was het weigeren van werk, verstoren van de les, uiten van doodsbedreigingen richting andere leerlingen, fysiek en verbaal agressief gedrag naar leerlingen en personeel (duwen, slaan/schelden, bedreigen), gooien met voorwerpen en het kapot maken van schoolmateriaal. Om dit gedrag het hoofd te bieden, is J vanaf 29 september 2016 gestart met één-op-één-begeleiding buiten de klas via een onderwijsassistent en is bovendien psycho-educatie (vanuit het samenwerkingsverband) ingezet. Het contact met andere leerlingen was beperkt tot een aantal vooraf vastgestelde momenten. Het doel van de getroffen maatregelen was om J te laten terugkeren in de groep.

Ondanks deze ondersteuning is het gedrag van J niet verbeterd. Op 14 oktober 2016 escaleerde het opnieuw. De leerkracht heeft J toen moeten vastpakken omdat hij op een andere manier niet tot bedaren kwam; deze aanpak was passend.

Na het incident zijn met de ouders van J afspraken gemaakt over de aanpak, over onder meer een onderzoek bij J, continueren van de één-op-één-begeleiding, het inzetten van time-out-maatregelen en langzaam weer terugkeren naar de groep. Tevens heeft de school aangegeven dat bij opnieuw fysiek agressief gedrag of bedreigingen, J van school zou worden verwijderd.

Het gedrag van J verbeterde echter niet. Er zijn veel time-outs ingezet, soms meer dan zes keer per dag, waarbij de afspraak was dat hij dan naar huis moest. Daarnaast vonden ernstige incidenten plaats zoals toen hij zich opsloot in het kantoor en de deur barricadeerde en de situatie dat hij een andere leerling bedreigde met een mesje/lepeltje bij de keel en bedreigingen uitte. De intensieve begeleiding had, naast de eerder ingezette training en de door ouders ingezette speltherapie, geen gedragsverandering tot gevolg. Voor de school was een onhoudbare situatie ontstaan. Daarop is afgesproken een rustperiode in te bouwen waarin verweerder op zoek kon gaan naar een andere school. Deze rustperiode betrof formeel een schorsing in

afwachting van een voorgenomen verwijdering, maar is niet als zodanig door verweerder richting de ouders van J benoemd.

J is gebaat bij een onderwijssetting waarin hij wordt begeleid bij zijn externaliserende gedrag en waarbij ervaring is voor kinderen met hoog emotioneel gevoeligheidsniveau en angstniveau. Twee so-scholen kunnen dat bieden, maar ouders hebben één so-school meteen afgewezen. Zij hebben J wel aangemeld bij F, maar toch gemeend dat die school niet passend is. F heeft plaats en heeft overigens aangegeven wel ondersteuning voor dyslexie te kunnen bieden en andere expertise te kunnen inzetten.

4. INBRENG SAMENWERKINGSVERBAND

Sinds 16 november 2016 is het samenwerkingsverband op de hoogte van de schorsing van J. Het samenwerkingsverband wacht de proefplaatsing af maar zal waar nodig zijn bemiddelende rol oppakken.

5. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Bevoegdheid en ontvankelijkheid bij verwijdering

Op grond van artikel 43 lid 2 van de Wet op het primair onderwijs (WPO) kunnen aan de Commissie geschillen worden voorgelegd die verband houden met de verwijdering van een leerling. Voor wat de beoordeling van de bevoegdheid van de Commissie betreft, stelt zij een voornemen tot verwijderen hieraan gelijk. Uit de brieven van 18 november en 23 december 2016 blijkt dat verweerder een besluit heeft genomen dat neerkomt op een voorgenomen verwijderingsbesluit. De Commissie is derhalve bevoegd.

Verweerder heeft bij brief van 23 december 2016 aan verzoeker meegedeeld, dat wanneer J op 23 januari 2017 niet definitief is geplaatst op F, er tot definitieve verwijdering wordt overgegaan. Het verzoek is op 2 januari 2017 bij de Commissie ingediend en is daarmee tijdig.

Voorts heeft verzoeker voldoende (proces)belang bij een advies van de Commissie nu hij zich op het standpunt stelt dat de aanmelding bij F is gedaan tegen wil en dank en deze school voor J niet passend is.

Verzoeker is derhalve ontvankelijk in zijn verzoek.

De beoordeling van het verwijderingsbesluit

Overeenkomstig het gestelde in artikel 40 lid 11 WPO vindt verwijdering van een leerling niet plaats dan nadat de betrokken groepsleerkracht is gehoord en het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Formeel is nog geen sprake van definitieve verwijdering zodat slechts tot dit moment kan worden beoordeeld of verweerder overeenkomstig de regels van passend onderwijs heeft gehandeld.

Daarbij toetst de Commissie bij verwijdering wegens handelingsverlegenheid van een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte mede of er deugdelijk onderzoek is gedaan naar het ontwikkelingsperspectief en naar de voor de school nog resterende begeleidingsmogelijkheden.

Inhoudelijke beoordeling van het verwijderingsbesluit

Verweerder heeft aan het voorgenomen verwijderingsbesluit ten grondslag gelegd dat de school handelingsverlegen is in de ondersteuning van J en de veiligheid van hemzelf en andere leerlingen en personeel in het geding is.

De Commissie stelt op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting vast dat het gedrag van J tot juni 2016 voor de school handelbaar was. Er zijn momenten geweest waarop J oppositioneel gedrag heeft getoond, maar waarbij de veiligheid van hemzelf en anderen niet in het geding was. Door middel van training heeft de school geprobeerd J meer inzicht te verschaffen in zijn eigen gedrag. Daarnaast is er vanuit de thuissituatie speltherapie ingezet. Gebleken is dat vanaf juni 2016 zich bij J gedragsproblemen manifesteerden die van een zwaardere intensiteit waren dan voorheen. Er was sprake het verstoren van de les, gooien met een (circa 7 cm) grote steen naar een leerling tijdens het buitenspelen en fysiek en verbaal agressief gedrag naar leerlingen en personeel. Op enkele momenten is de veiligheid van J en/of anderen in het geding geweest. Om deze gedragsproblemen het hoofd te bieden en J weer in de groep te laten functioneren, heeft de school binnen de setting van het speciaal basisonderwijs één-op-één-begeleiding geboden aan J in combinatie met psycho-educatie, dat laatste ingezet vanuit het samenwerkingsverband. Deze maatregelen zijn naar het oordeel van de Commissie voldoende passend geweest voor het bereiken van het door verweer beoogde doel.

Deze ondersteuning heeft echter niet geleid tot een zodanige gedragsverandering bij J dat hij weer terug kon keren in zijn groep. Gedurende dit begeleidingstraject hebben zich namelijk opnieuw incidenten voorgedaan, zoals het zich opsluiten in het kantoor en de bedreiging met het kiwilepeltje richting de keel van een medeleerling waarbij de veiligheid van die leerling in het geding is geweest. Gebleken is dat er dagen zijn geweest waarbij J meer dan zes time-outs moesten worden aangeboden om zijn gedrag te reguleren.

Verweerder heeft voldoende ondersteuning en begeleiding geboden. Het is de Commissie niet gebleken dat er voor de school nog aanpassingen resteerden die in redelijkheid hadden moeten worden ingezet. Verweerder heeft dan ook in redelijkheid tot het voorgenomen verwijderingsbesluit kunnen komen. De Commissie zal het verzoek daarom ongegrond verklaren.

De Commissie wijst erop dat van verweerder in het kader van zijn zorgplicht wordt verwacht dat hij een andere school vindt die bereid is J aan te nemen. Verweerder heeft in dat kader verklaard dat so F J wil inschrijven. Gebleken is dat tussen partijen onduidelijkheid bestaat over de begeleiding die F J kan bieden voor zijn dyslexie. Van verweerder mag in dat geval worden verwacht de regie te nemen en met betrokkenen hierover in gesprek te gaan. Voorts heeft verweerder nog geen toelaatbaarheidsverklaring voor het so aangevraagd. Een dergelijke verklaring is voor toelating tot een so-school vereist. Gezien deze omstandigheden (onduidelijkheid begeleiding dyslexie en ontbreken tlv) kan thans niet worden uitgesloten of bevestigd dat F voor J een passende onderwijssetting is.

6. **OORDEEL**

Op grond van bovenstaande overwegingen oordeelt de Commissie het verzoek ongegrond.

7. **AANBEVELING**

De Commissie beveelt aan dat het schoolbestuur, verzoeker en het samenwerkingsverband in gesprek gaan over een passende school voor J en daarbij de actuele ontwikkelingen betreffende de proefplaatsing op S te betrekken.

Aldus gedaan te Utrecht op 7 maart 2017 door mr. D. Ghidei, voorzitter, drs. M.E. Post en drs. L.F.P. Niessen, leden, in aanwezigheid van mr. O.A.B. Luiken, secretaris.

mr. D. Ghidei
voorzitter

mr. O.A.B. Luiken
secretaris